UUTISET

Myös WTO:n pitäisi noudattaa eurooppalaisten viljelijöiden vaatimusta siitä, että tuotantotapa otetaan huomioon kansainvälisissä sopimuksissa. **PUHEENJOHTAJA HOLGER FALCK, SLC**

Valtion velkaantuminen ei taitu

Valtio jatkaa valtiovarainministeriön ennusteen mukaan edelleen velkaantumistaan vuonna 2015. Se merkitsee puolen miljardin leikkauksia tai veronkorotuksia, jos hallitusohjelma pitää.

Valtiovarainministeriö (VM) heikensi viime viikon suhdanneennusteessaan tämän vuoden talouskasvuennustettaan miinus 0,4 prosenttiin, kun maaliskuussa ministeriö ennusti vielä saman verran plussaa.

Syksyllä talous alkaa hitaasti kohentua. Ensi vuoden kasvuksi VM arvioi 1,2 prosenttia ja seuraavana vuonna 1,9 prosenttia.

Alijäämä kuusi miljardia

Valtiontalouden arvioidaan jäävän ensi vuonna kuusi miljardia euroa alijäämäiseksi.

Hitaasti kasvava talous sekä suuret velat merkitsevät sitä, että hallitus ei pääsisi näillä näkymin toiseen hallitusohjelman perälauta-tavoitteeseensa eli valtion velkaantumisen taittamiseen.

Toinen tavoite oli valtiontalouden alijäämän rajoittaminen yhteen prosenttiin kokonaistuotannosta. Tämän tavoitteen toteutuminen on todella kaukana, sillä VM ennustaa alijäämäksi 2,5 prosenttia vuonna 2015, jolloin neljän vuoden hallituskausi loppuu.

Velkaantumisen taittaminen sen sijaan voi vielä onnistua hallituksen toimilla, mutta se merkinnee lisäleikkauksia tai veronkorotuksia.

VM arvioi valtionvelan kasvavan ensi vuonna 48 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen ja 48,3 prosenttiin vuonna 2015.

Hallitusohjelman mukaan velkasuhteen pitäisi taittua vuonna 2015, ja pääministeri **Jyrki Katainen** (kok.) vahvisti viime viikolla eri tiedotusvälineille, että hallitus pitää kiinni siitä.

Puolen miljardin leikkaustarve

VM:n vakausyksikön päällikön **Mikko Spolanderin** mukaan velan taittaminen tarkoittaa 500 miljoonan euron sopeutusta eli joko valtion säästöjä tai verojen korotuksia.

Hänen mielestään sopeutus on tärkeää, mutta kasvua vahvistavat toimet olisivat paljon tärkeämpiä.

Hallitus pyrkii pitämään lupauksistaan kiinni kansainvälisen uskottavuuden vuoksi, jotta Suomen luottoluokitus pysyisi parhaassa luokassa.

VM:n katsauksen mukaan Suomen suurten ongelmien ydin on siinä, että teollisuuden vienti ja investoinnit koneisiin ja laitteisiin ovat liian vähäisiä.

Teollisuustuotanto laskee edelleen, tänä vuonna lähes viisi prosenttia. Kokonaistuotanto ei saavuta vieläkään vuoden 2008 lukuja.

Vienti ei kasva lainkaan

Suomen vienti kasvaa maailmankauppaa hitaammin, tänä vuonna kasvua ei tule lainkaan.

VM:n kansantalousosaston suhdannepäällikkö **Mika Kuismanen** arvioi, että Suomen viennin hidas kasvu johtuu siitä, että jo 1990-luvulta lähtien erityisesti Aasiassa on alettu tuottaa runsaasti ja edullisesti niitä tavaroita, jotka ovat Suomen viennin avainaloja.

Viennin arvioidaan pohjautuvan entistä enemmän investointeihin liittyviin palveluihin eli varsinainen tavaravienti ei paljon kasva.

Kuismasen mukaan yleinen käsitys siitä, että palvelut korvaisivat teollisuutta, on väärä. Hänen mukaansa suuri osa palvelujen kasvusta riippuu teollisuustuotannon kasvusta.

Rakentamisen elvyttämisellä saavutetaan lyhytaikaista elpymistä, mutta tärkeintä olisi investoida nykyistä enemmän tehtaisiin.

Riskit vain kielteiseen suuntaan

Normaalisti talousennuste tehdään siten, että riskit muutokseen joko myönteisemmäksi tai kielteisemmäksi ovat samansuuruiset. Tällä kertaa riski muutoksesta on Kuismasen mukaan vain kielteiseen suuntaan.

Esimerkiksi työttömyysasteen VM on arvioinut pienentyvän, mutta mikäli leikkauksia tulee ja euroalueen kasvu heikkenee entisestään, työttömyys pahenee.

Yksityisen sektorin kilpailukyvyn paraneminen olisi paras lääke nostaa Suomen taloutta, Kuismanen toteaa.

Työmarkkinat eivät toimi

Työmarkkinoiden rakenteet estävät työllistymistä. Siitä kertoo se, että Suomessa on avoimia työpaikkoja ja työttömyyttä eli työn kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa. Joidenkin henkilöiden ei kannata ottaa työtä vastaan, joidenkin työnantajien ei kannata palkata.

Kuismasen mukaan rakenteellinen työttömyys Suomessa on kuuden prosentin paikkeilla ja todellinen 8,3 prosenttia.

Pari prosenttia työvoimasta eli kymmeniä tuhansia henkilöitä pääsisi helpohkosti työhön ratkaisemalla kohtaanto-ongelma, joka liittyy asuntoihin, työehtoihin ja sosiaaliturvaan.

JOUKO KYYTSÖNEN

Valtionvelka % BKT:sta Lähde: Valtiovarainministeriö MT

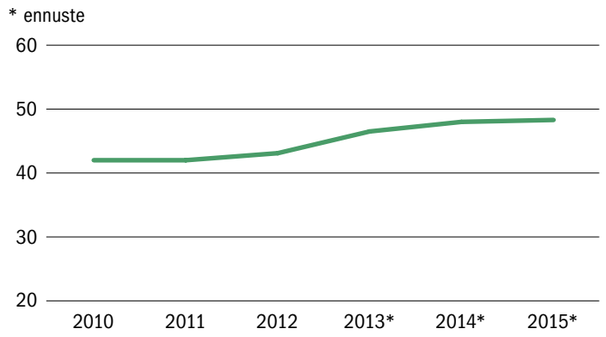

Bruttokansantuote Lähde: Valtiovarainministeriö MT

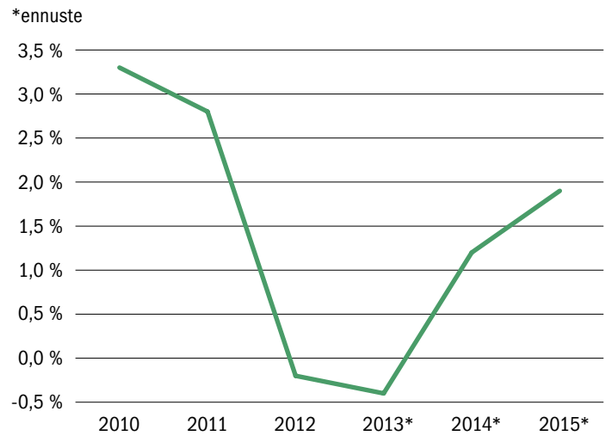

Valtiovarainministeriön talousennuste

* ennuste

	2013 *	2014 *	2015 *
Tuonti	-0,1 %	3,1 %	3,6 %
Vienti	0,0 %	3,7 %	4,2 %
Investoinnit	-3,8 %	-0,3 %	3,0 %
Teollinen tuotanto	-4,5 %	2,0 %	3,2 %
Työttömyysaste	8,3 %	8,1 %	7,8 %
Kuluttajahintaindeksi	1,7 %	2,1 %	2,0 %
Vaihtotase % BKT:sta	-1,3 %	-1,0 %	-0,8 %

Lähde: Valtiovarainministeriö MT

PTT:N TALOUSTUTKA

Pilkottu bisnes

Mitä yhteistä on maailmanlaajuisen finanssikriisin laukaisseilla subprime-luotoilla ja einespakettiin verhoutuneella lihaskandaalilla?

Kummassakin petti jäljitettävyys monimutkaisen ketjun läpi. Ketjun alkupäästä paljastui yllätyksiä.

Ensin mainitussa liiketoimintalogiikkana oli paketoida ja tuupata maksukyvyttömien asuntovelat markkinoille. Ruokamarkkinoilla tuotantoketjut pilkkoutuvat osasiin, joiden välillä hämärtyi, mistä eläimestä eines pitikään valmistaa. Yhtä kaikki, markkinoiden luottamus katosi.

Niin finanssi-innovaatiossa, elintarviketuotannon ketjuttamissa kuin lähes missä tahansa nykyaikaisessa liiketoiminnassa logiikkana on kokonaisuuden pilkkominen osiin. Kyse on tehostamisesta ja riskinhallinnasta. Riskin valmistuksen eri vaiheista kantaa siihen erikoistunut toimija.

Urakoiden lohkomisella voidaan kiistatta saavuttaa yhteiskunnallista hyötyä parantamalla useampien toimijoiden markkinoille pääsyä. Esimerkiksi umpisolmussa olevaan asuntopolitiikkaan voidaan saada pääkaupunkiseudulla nostetta kilpailuttamalla suuret aluerakennusprojektit osina niin, että pienetkin rakennusliikkeet voivat osallistua.

Pilkotussa bisneksessä on aivan omanlaisiaan riskejä. Hajauttaminen tekee helpoksi pestä kädet vastuusta.

Mitä riskien toteutuminen pilkotussa urakassa pahimmillaan tarkoittaa, ymmärtää perin konkreettisesti keskellä mittavaa remonttiurakkaa, joka menee pieleen. Kun työmaalla ilmenee ongelmia eri urakkapalojen välimaastosta, vapaaehtoisia ei löydy vastaamaan lopputuloksesta, vaikka atomeiksi hajotetussa asunnossa pyörii tusina ammattilaista.

Tiukat sopimukseen kirjatut urakkarajat suorastaan kannustavat minimisuoritteeseen. Kun osatekijät ovat kiinnostuneita vain omasta etapistaan ketjussa, kokonaisuus on vaarassa osaoptimoitua.

Tekemisen tarkoitus hämärtyy. Kukaan ei kanna vastuuta kokonaisuuden kannalta nappisuorituksesta. Arvoketju muuttuu arvontuhoamisketjuksi.

Sääntelyllä ja valvonnalla yritetään estää, ettei traceabilitysta tule trashability ja jäljet johda roskikseen. Alalla kuin alalla valvonnan lisääminen kääntyy kuitenkin hyvinvointitappioksi, jos vaatimusten kiristäminen ketjun eri osissa lisää sääntöjen kiertämiseen tähtäävää toimintaa.

Elintarvikkeiden tuotantoketju on pirstaleinen, eikä aukotonta valvontajärjestelmää ole olemassa. Paljon jää siis omaehtoisen vastuullisuuden ja luottamuksen varaan.

Valvontakin voi pettää monin tavoin. Arviot värittyvät milloin poliittisten motiivien, milloin henkilökohtaisten kytkösten vuoksi. Valvojan valvojaa tarvitaan puolueettomuuden varmistamiseksi ja yhdenmukaistamaan valvontakäytäntöjä.

Väitän, että tulevaisuudessa aiempaa korostuneemmin menestyksen avaimet ovat yrityksellä, joka tuntee vastuullisuutta lopputuloksesta koko ketjun läpi.

EEVA ALHO
on PTT:n ekonomisti.
eeva.alho@ptt.fi

Metsästäjiltä EU-vetoomus metsäpeuran puolesta

BRYSSEL (MT)

Suomen metsästäjäliitto vetosi viime maanantaina Brysselissä EU-komissioon uhanalaisen metsäpeuran suojelun tehostamiseksi.

Tapaamisessa komission luonto-osaston johtajan **Pia Bucellan** kanssa metsästäjät toivoivat metsäpeuran siirtämistä luontodirektiivin tiukasti suojelluksi lajiksi ja vastaavasti suden suojelutason lieventämistä.

”Kerroimme, mikä on ristiriita kahden suojellun lajin välillä. Metsäpeura on kansainvälisesti selvästi uhanalaisempi laji kuin susi”, Metsästäjäliiton hallituksen jäsen **Timo Säkkinen** painottaa.

Hänen mukaansa metsäpeuran kanta Kainuussa on supistunut 1 700 yksilöstä 800 eläimeen. Taustalla on suurpetojen kannan vahvistuminen.

EU ei vaadi metsästyskieltoa

Säkkisen mukaan komissiossa ymmärrettiin metsästäjien huolet, mutta luontodirektiiviä ei lähdetä avaamaan yksittäisten muutosten takia.

”Heidän näkemyksensä oli pitkälti se, että nämä ongelmat pitäisi ratkaista kansallisella tasolla.”

EU-lainsäädäntö ei komission mukaan estä metsäpeuran suojelua kotimaisilla päätöksillä ja susikannan hoitamista niin, ettei se uhkaa lajin säilymistä.

”Samanlaisen viestin saimme Natura 2000-alueiden muuttamisesta luonnonsuojelualueiksi. EU ei vaadi metsästyskieltoa suojelualueilla.”

NIKLAS HOLMBERG

SAMI KARPPINEN

Metsäpeurat ovat huvenneet alle puoleen Kainuussa, Suomenselälläkin kannan kasvu on tyrehtynyt.

Bioenergia ry: Turvetuotannon ohje lisää riskejä

Bioenergia ry:n mukaan ympäristöministeriön uudessa turvetuotannon ympäristöohjeessa on ympäristöriskejä. Ohje johtaa muun muassa tarpeettomaan kemialliseen vesienkäsittelyyn luonnonmukaisten menetelmien sijasta ja tätä kautta ympäristöriskien yleistymiseen.

Järjestön mukaan kemiallista vesienkäsittelyä tarvitaan vain erityistapauksissa silloin, kun alapuolisen vesistön laatu sitä edellyttää.

Bioenergia ry:n turpeesta vastaava aluepäällikkö **Hannu Salo** pitää valitettavana, että ympäristöohjeeseen liittyvä työ on aikaisempien vuosien käytännöistä poiketen tehty ilman alan edustusta. Tämän vuoksi parasta asiantuntemusta ole saatu hyödynnettyä.

Salon mukaan turvetoimiala on sitoutunut parantamaan vesienkäsittelyä edelleen ja aikoo vähentää edelleen humus- ja kiintoainekuormitustaan kahteen prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Ala on valmis toimimaan tämän asian eteen yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa.

Turvetuotannon vesistökuormitus on vähentynyt viime vuosina merkittävästi. Kehittyneen vesiensuojelun myötä turvetuotantoalueilla päästään samaan päästötasoon alueen muiden turvemaiden kanssa.

”Turvetuotanto edellyttää jatkuvasti valvottavaa ympäristölupaa, ja päästöjä seurataan tarkasti”, muistuttaa Salo.

Suomen ympäristökeskuksen lukujen mukaan typpipäästöistä 0,7 prosenttia ja fosforipäästöistä 0,5 prosenttia on peräisin turvetuotannosta. Kuormitustarkkailujen mukaan turvetuotannon kiintoainepäästöt ovat samaa luokkaa kuin sen osuus kyseisen valuma-alueen pinta-alasta, ja humuksen osalta luku on 2–3 prosenttia.

Suomen pinta-alasta kolmasosa on turvemaata. Soista on suojeltu 12 prosenttia ja yli 30 prosenttia on muita luonnontilaisia soita. Turvetuotannossa soista on 0,7 prosenttia.

MT

Kutsu

Lihakunta täyttää tänä vuonna 110 vuotta. Kutsumme Teidät juhlistamaan merkkipaalua hyvän ruoan ja viihteen merkeissä.

26.6. Kyllikinranta, Iisalmi
27.6. Jenkkapirtti, Asikkala
29.6. Kajasteen lava, Nurmes

Kyllikinranassa ruokatarjoilu aloitetaan klo 19 ja tanssit klo 21. Jenkkapirtillä ja Kajasteen lavalla aloitus klo 18 ja tanssit klo 20. Tarjolla palvipossua lisukkeineen. Tervetuloa!

Tilaisuuksissa arvotaan FarMeri -risteily kahdelle!

www.lihakunta.fi

LIHAKUNTA

YHTEISTÄ NÄKÖKULMAA JO 110 VUOTTA

SLC: Tuontilihalle samat vaatimukset kuin kotimaiselle

Ruotsinkielisten maataloustuottajain keskusliitto SLC vaatii, että Suomen ja Euroopan elintarvikeviranomaiset kiinnittäisivät huomiota tuontilihan elintarviketurvallisuuden varmistamiseen.

Tuontilihalla on nyt etulyöntiasema markkinoilla. Sekä EU:hun tuotavalla että EU:n sisällä liikkuvalla lihalla on rajoittamaton pääsy Suomen markkinoille, vaikka lähtömaan tuotantovaatimukset voivat olla hyvin erilaiset kuin Suomessa.

”Pohjoismaat ovat olleet edelläkävijöitä eläinten hyvinvoinnissa, mutta ikävä kyllä se ei ole tuonut lisäarvoa markkinoilla”, SLC:n puheenjohtaja **Holger Falck** toteaa.

Kilpailumahdollisuuksien parantamiseksi SLC vaatii, että samat hyvinvointivaatimukset koskisivat kaikkia EU-maita. Niiden tulisi olla osa kansainvälistä kauppaa, ja EU:n tulisi ottaa asia esiin USA:n kanssa käytävissä kauppaneuvotteluissa.

”Myös WTO:n pitäisi noudattaa eurooppalaisten viljelijöiden vaatimusta siitä, että tuotantotapa otetaan huomioon kansainvälisissä sopimuksissa.”

MT

MTK perää alkuperämerkintöjä

MTK edellyttää suomalaisilta lihateollisuusyrityksiltä yksiselitteistä läpinäkyvyyttä alkuperämerkinnöissä. MTK:n mukaan merkinnät ovat erityisen tärkeitä lihatuotteissa.

”Lihatuotteesta tulee aina näkyä, missä siinä oleva liha on tuotettu”, vaatii puheenjohtaja **Juha Marttila**.

Vaatimustaan liitto perustelee eri maiden eläinsuojelulainsäädännön eroilla. Tiukempien lakien noudattamisesta aiheutuu tuottajalle suuremmat kustannukset.

”Erot eri maiden lainsäädännössä, tuotantotavoissa ja valvonnassa asettavat tuottajat eriarvoiseen asemaan.”

MTK:n mukaan teollisuusyritykset jättävät kylmästi huomioimatta asiakkaidensa tärkeän ostokriteerin häivyttämällä raaka-aineen alkuperän.

MT

Mansikkasato etuajassa koko maassa

Kotimaista mansikkaa saa tänä kesänä totuttua aiemmin. Alkukesän helteet aiheuttivat sen, että nyt ollaan viikko–puolitoista etujassa, kerrotaan Hedelmän- ja marjanviljelijäin liitosta.

Yhtäaikaisen kukkimisen takia ajalliset erot kypsymisessä eri puolilla maata ovat tavanomaista pienemmät.

”Heti juhannuksen jälkeen tarvitaan ostajia, koska mansikkaa tulee joka tilalta”, sanoo toiminnanjohtaja **Eeva Leppänen** Suonenjoen seudun marjanviljelijäin yhdistyksestä.

Kypsymisen aikaistuminen on aiheuttanut myös ongelmia, koska muun muassa Venäjältä tulevat poimijat olivat varautuneet myöhäisempään saapumiseen.

”Moni suunnitteli tulevansa heinäkuun alussa eikä voi irtautua muista velvoitteista heti juhannuksen jälkeen”, toteaa Hedelmän- ja marjanviljelijäin liiton toiminnanjohtaja **Hannu Salo**. Hänen mukaansa väen riittävyys on ongelma, jos poimittavaa tulee äkkiä paljon.

Normaali sato odotuksissa

Viime kesän mansikkasato oli lähes ennätysmäisen hyvä, 15–16 miljoonaa kiloa. Salon mukaan sadosta odotetaan nyt normaalia eli 12–13 miljoonaa kiloa. Eeva Leppänen ennakoi, että poiminta päättyy tavanomaista aiemmin jo heinäkuun puoliväli maissa.

Ensimmäiset ilman harsoa kasvaneet marjat saatiin myyntiin ennen juhannusta.

Mansikan poiminta työllistää Suomessa noin 15 000 poimijaa, joista noin puolet suomalaisia.

”Ulkomaalaiset kyllä keräävät isomman osuuden, he tekevät pitkää päivää”, Salo kertoo.

Entiseen tapaan suurin osa ulkomaalaisista tulee Venäjältä, mutta myös Ukrainasta, Baltian maista, Puolasta ja Romaniasta.

STT